

Kinga Józef Szocki
PRZYBYSZ **Prasa lokalna Dolnego Śląska
1989–2012 (w świetle badań
prasoznawczych)**

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania
„Edukacja”, Wrocław 2015

Józef Szocki
Local Press in Lower Silesia, 1989–2012

Wydana niedawno publikacja Józefa Szockiego jest wiarygodnym dowodem na to, że nie ustaje zainteresowanie mediami lokalnymi na płaszczyźnie badań medioznawczych. Jak się okazuje, obszar ten stanowi dla badaczy bogate źródło materiałów mogących stać się przyczynkiem ciekawych opracowań naukowych. Prasa Dolnego Śląska już wcześniej stała się obiektem dociekań badaczy, by wspomnieć m.in. J. Glenska (*Czarna księga prasy śląskiej*¹) czy J. Jarowieckiego i G. Niecia (*Prasa Dolnego Śląska — wprowadzenie do tematu*²). Podobnie jest w przypadku innych regionów Polski: wielu opracowań doczekała się prasa lokalna Wielkopolski (R. Kowalczyk *Media lokalne i społeczeństwo*³), nie brak też badaczy skupiających się np. na obszarze Małopolski, a zwłaszcza Krakowa (W.M. Kolasa: *Prasa Krakowa w dekadzie przemian 1989–1998: rynek, polityka, kultura*⁴). Choć eksploracja prasy lokalnej jest żmudnym i czasochłonnym procesem, pozwala uchwycić i opisać wiele zjawisk, które inaczej umknęłyby uwadze analityków. W tym kontekście szczególnie ciekawie prezentują się opracowania, które nie tylko zajmują się stanem zastanym

¹ J. Glensk, *Czarna księga prasy śląskiej*, t. 1–2, Opole 2006–2007.

² J. Jarowiecki, G. Nieć, *Prasa Dolnego Śląska — wprowadzenie do tematu*, [w:] *Prasa lokalna Dolnego Śląska: teoria, tradycja, współczesność*, red. J. Jarowiecki, G. Nieć, Wrocław 2007.

³ R. Kowalczyk, *Media lokalne i społeczeństwo (wybrane zagadnienia na przykładzie prasy lokalnej w Wielkopolsce)*, Poznań 2003.

⁴ W.M. Kolasa, *Prasa Krakowa w dekadzie przemian 1989–1998: rynek, polityka, kultura*, Kraków 2004.

(teraźniejszością), ale także sięgają wstecz — ukazując procesy jakim podlegała, i podlega, prasa lokalna.

Pracę J. Szockiego można rozpatrywać jako oryginalny wkład w dotychczasowy dorobek badań nad prasą lokalną w Polsce. Uwaga autora ogniskuje się na prasie lokalnej Dolnego Śląska w latach 1898–2012. Mimo tak obszernego i ambitnego zakresu czasowego, publikacja nie przyjęła szczególnie rozległych rozmiarów — jest to prawdopodobnie efekt dokładnego przemyślenia jej konstrukcji i zwięzłości wywodu. Czytelnik otrzymuje do rąk zwarte i obfitujące w fakty opracowanie, obejmujące swym zakresem niezwykle ciekawy i istotny okres w historii Polski.

Nawigowanie po zawartości publikacji ułatwia jej klarowna, czteroskładnikowa kompozycja. Pierwsza część obejmuje zagadnienia teoretyczne, definicyjne i historyczne, płynnie wprowadzając odbiorcę w kontekst całej pracy. Autor z jednej strony buduje zaplecze definicyjne publikacji, z drugiej zaś zarysowuje historię prasy Dolnego Śląska, uwzględniając również burzliwy okres transformacji ze wszystkimi jej konsekwencjami. Druga, najobszerniejsza część pracy, prezentuje wyniki badań rozpisane na poszczególne podregiony i typy. Jak dowodzi sam autor:

ze względu na dominującą tematykę poruszaną na łamach ukazujących się pism, w poszczególnych powiatach ukształtowały się następujące modele dziennikarstwa lokalnego: 1. transgraniczno-sportowo-turystyczny (podregion jeleniogórski), 2. górniczo-hutniczo-rolniczy (podregion legnicko-głogowski), 3. transgraniczno-uzdrowiskowo-turystyczny (podregion wałbrzyski), 4. przemysłowo-marketowo-rolniczy (podregion wrocławski), 5. wielkomijski (podregion Wrocław)⁵.

Oprócz tego zasadniczego rozróżnienia, periodyki dzielone są na wiele podkategorii, np. prasę powiatową, sublokalną, dekanalną, branżową, szkolną. Zabieg ten nie tylko wpływa pozytywnie na klarowność wywodu, ale uświadamia czytelnikowi, jak bardzo różnorodne są w swej istocie media lokalne.

Trzecia część pracy poświęcona została „Zeszytom Obornik Śląskich” — periodyk ten zasłużył na osobne omówienie ze względu na jego niezwykle charakter — „Zeszyty” stanowią bowiem przykład ambitnego dziennikarstwa lokalnego, ale nie tylko — „Można stwierdzić, że mamy do czynienia z poważnym lokalnym pismem naukowym. Świadczy ono o strategicznym myśleniu i działaniu nadawców, w tym przypadku samorządów miasteczka i gminy” — konkluduje autor⁶.

Czwarta, ostatnia część pracy, poświęcona została istotnemu, w dobie XXI wieku, zagadnieniu wizerunku. Mamy tu zatem do czynienia z ciekawą perspektywą, a mianowicie ze spojrzeniem na media lokalne z punktu widzenia procesu komunikacji

⁵ J. Szocki, *Prasa lokalna Dolnego Śląska 1898–2012 (W świetle badań prasoznawczych)*, Wrocław 2015, s. 238.

⁶ Tamże, s. 217.

wizerunkowej miejscowości bądź przedsiębiorstwa. Jak wynika z przykładów przedstawionych przez J. Szockiego, wpływ prasy lokalnej na wizerunek miasta czy firmy powinien być należycie uświadamiany i doceniany.

Publikację J. Szockiego z pewnością docenią nie tylko badacze mediów lokalnych, ale także osoby zainteresowane historią Dolnego Śląska, a już zwłaszcza najnowszą historią prasy dolnośląskiej. Atutem publikacji jest nie tylko jej zwięzłość, ale także samo wydanie, które zostało wzbogacone ilustracjami przedstawiającymi okładki wybranych czasopism. Ułatwiają one odbiór publikacji, a jednocześnie urozmaicają wrażenia odbiorców.